Ч. 76. (575). Львів, четвер дня 12 цвітня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот.
На провінції 12 сот.
В занятих територіях 4 коп.

Політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чверть року	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	27 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	34 фр.

Українське гр. кат. духовенство супроти інвектив дра Смольки.

На зборах товариства св. Ап. Павла, що відбули ся у Львові д. 2 лютого с. р. дискутовано між иншим про книжку дра Смольки „Die Reussisch Welt“ та про його інвективи на наше духовенство і принято таку заяву:

В послідних часах вийшла книжка краківського університетського професора дра Смольки, повна злобних інвектив на український нарід, а з окрема на нашу греко-уніятську церков і її духовенство.

Ся поява для нас не нова і не дуже то дивна. Давна Польща поклала собі від першого вступу на українські землі головною цілю: повалити український нарід, а з осібна важну його підпору, грецький обряд. Свою неприязнь супроти нашого обряда не залишила вона й тоді, коли наша церков приступила до унії з католицькою церквою.

Які брутальні міри підвимала вона против нашої церкви і унії, свідчать безчисленні історичні документи, тай не заперечують їх й самі польські історики. Наслідки сего нещасного поступованя вийшли такі, що наша св. унія, котра після ідеї тодішних ґеніяльних пап мала бути посередницею для зєдиненя цілої східної церкви з католицькою, мимо зусиль наших архієреїв щораз низше упадала, тратила свої висші верстви на користь польського латинства, вкінци зійшла на підданьче мужицтво і нарочно в темноті удержуване духовенство, і як така мусіла під напором першого насильства упасти, — а через се наша св. унія не тільки не сповнила своєї ідейної місії на сході, але стала своєю долею ще пострахом для прочого сходу.

Рівночасно з угнетенем нашої церкви і обряду пішли страшні церковно-суспільні борби українського народа з Польщею, котрі закінчили ся упадком Польщі, України і нашої св. унії, а запанованем на тих областях Москви і схизми.

Очивидно, давній Польщі не ходило о католицьку церков, але о власний політичний інтерес, — і через се то вона не тільки не поперла справи католицької церкви на сході, котра находилась у нас на так красній дорозі, але противно завдала їй найбільші удари.

Та мимо сих страшних наслідків в історії обох споріднених народів і їх католицької церкви, нещасний дух давної Польщі товче ся й нині. Хоч оба ті народи і їх св. церков страждуть під чужою кормигою, то виступають звідтам заєдно цілі ряди мужів, що змагають добивати житє українського народа і нашої св. унії там, де їм ще свобідно розвиватись. Одним з таких безтямних мужів являє ся др Смолька.

Не будемо входити у всі інвективи, а відопремо бодай головнійші.

Др Смолька сміє закидати нашому духовенству безвірність, а нашим духовним семинаріям неспосібність до виховуваня нового клиру в католицькім дусі. Безвірність! Се найтяжша інфамія, котра може бути на якесь духовенство кинена. Др Смолька каже, що він свідомий одвічальности за так важкий закид, і після того здавалось би, подасть на се докази; однак замість фактів і доказів, збуває річ лиш порожним словом „загально відома поява“ (стор. 168), а відтак бере ся ще за такі здогади, що священичі діти попадають нераз в шкільних бурсах в невірство, а опісля вступають в духовні семинарії і стають священиками. Отже найперше що до самого священичого стану відповімо, що так страшного закиду не підносить ся проти поважного стану без певних фактів і доказів. Колиж др Смолька їх не навів, то не хочемо в свідоцтво нашої релігійности відкликуватись ні на прилюдний голос самого клиру, ні всеї нашої суспільности, котра своїх пастирів найлучше знає, ні з ним на сій точці дальше розправлятись, а пятнуємо його поступок як негідну і злобну клевету! — Щож до наших дітий скажемо, що загал їх є релігійний і є щиро відданий своїй св. церкві. Не перечимо, що бувають случаї, що деякі діти (як се зрештою й у всіх других станах лучаєсь) підпадають в часі шкільних наук при поміщеню їх по чужих містах і домах некорисним впливам; однак тому винен не дім священичий. Ми болїємо над такими проявами, стараємо ся по силам їм запобігати, а в послідних роках піднесли гадку, щоби створити власні дешеві бурси для убезпеченя релїгійно-морального виховання наших дітий. Однак сі звихнені одиниці не заважують нічим в духовнім стані, бо і самі до него не горнуть ся, і духовні власти пильно досліджують попередню кондуіту зголошених кандидатів, тай пізніші матеріяльні і суспільні відносини нашого духовенства не є принадчиві і склоняють до духовного стану лиш людий справдішної посвяти. І се є наше рішуче твердженє, основане на добрім знаню нашого житя! Впрочім, коли вже бесіда про релїгійність молодїжи, то замітимо нашому критикови, що як з урядового сконстатованя звісно, релїгійність і мораль серед української молодїжи стоїть ще без порівнаня висше, як по другій стороні. Тому порадили би єму: „Врачу, ісціли ся сам“, „видиш трісочку в оці брата твого, а не видиш поліна в своїм оці; передше вийми поліно з свого ока, а відтак бери ся виймати трісочку з ока брата твого“. — Що до духовної семинарії, вона посідала в послідних десятках літ — бож о сей час тутки ходить — своїми настоятелями як раз мужів (д-ра Хомишина, д-ра Жука, д-ра Боцяна, Дольницького), що звісні були з сильного католицького духа і старали ся впоїти его всіми силами також в своїх учеників, а то з огляду на сусїдуючу схизму і на можливу місійну діяльність на сході. І ся праця приносила гарні успіхи. Колиж др Смолька на доказ свого твердженя наводить один розрух в львівській духовній семинарії з перед війни, то сей епізод доказує власне щось противного і кидає знаменне світло на стійність всіх его арґументів. Згаданий рух пішов звідси, що семинарицькі клирики підозрівали кількох своїх товаришів о русофільство і домагали ся конечно їх видаленя. Так отже чутке католицьке чувство молодих людий грало тут ролю! Наш благородний Митрополит оцінив сей молодечий порив і тому лишив его без дальших наслідків.

Дальше болить воно дра Смольку, що наше світське духовенство остає в родиннім житю, бачить в сім корінь і жерело всего лиха, та бажав би конечно введеня у нас обовязкового целїбату. Разом з сим хотів би бачити в нашім обряді введеня як найбільше практик латинської церкви (Причастїя під одним видом, рожанця і др.). Що до першого відповімо, що як ціла східна церков, так і наш нарід відносив ся від давна з великим пієтизмом до монашого житя. На сході находились цілі области монастирські (як Атос і др.); тай у нас була вся земля покрита безчисленними монастирями, котрі аж за цісаря Йосифа II. були знесені. Однак з другої сторони вязав ся наш нарід традиційно з родинним житєм світського душпастирського клиру. І ся поява мала глубоку причину. Наше духовенство просвічувало через те народови завсїди строго моральним житєм, на котре наш люд в поведеню священика був незвичайно чуткий, — жена священика була звичайно Тавитою і спомічницею в его праці, іменно супроти сільського жіноцтва, а весь цілий примірoм для парохіян в родинних і горожанських чеснотах. Родинне житє священика було взором для житя люду, а повдовіне его уважалось через люд завсїди великим нещастєм не лиш для їх пастиря, але і всеї громади. Се глубока традиция і фільософія нашого народа, і того добра не дасть він собі ніякими ворожими затіями відняти. До сего додамо, що ту додатну сторону родинного житя в нашім духовенстві для морального і горожанського веденя народа оцінюють і високоставлять також дуже поважні мужі польської суспільности, котрі мали нагоду пізнати наші відносини. Колиж мимо сих цінних сторін нашого родинного житя др Смолька так завзято виступає проти нему, то ми розуміємо его наміри. По давнім переведеню всеї української шляхти і богатшого міщанства в польський табор, остав ся в українськім народі ще священичий стан, котрий звязаний з собою званєм і родинними узами в одну касту, представляє поважну силу і заступає свому народови висшу і незалежну верству. Крім того, находячись в трохи ліпшім положеню від зубожілого люду, мав декуди спроможність образувати свої діти і через те доставляв народови значної части свідомої інтеліґенції. І ось: inde ira! По сій то причині підносили вже від давна ріжні польські політики поклик, щоби введено в нашім клирі обовязковий целїбат. Очивидно, їм ходило о усуненє сильної корпорації з житя українського народа, о розбитє клиру в людві частки, о відірванє від суспільности і зробленє його мертвим її членом. Словом: се був один з проектів па zniszczenie Rusi! І се є також задушевна тенденція д-ра Смольки. Розуміє ся, ні при чім тут справа католицької церкви, під котру п. Смолька лицемірно підшиває ся, а тим менше нашої св унії, але виключно еґоїстичний інтерес польський, — котрий, як показала історія, не виходив навіть на її добро, а звичайно на пожиток ...півночи.

А що до введеня латинських практик в наш обряд, то скажемо, що ми не противились річам, котрі були для нас спасенні або відповідні. Так принялись у нас недавно маєві богослуженя (розуміє́сь з нашим молебнем), почитанє Найсв. Серця і др. Громадне же переймане латинських звичаїв уважаємо за злишне, а навіть шкідне. Злишне, бо у нас є велике богацтво ріжних богослужень і чинів, нерівно більше, як в латинськім обряді. Шкідне, бо затирало би ціху східного обряду, противилось би духови і традиціям народа, а вкінци не годилось би з загальним інтересом церкви. А вже не розуміємо сего, чому по гадці дра Смольки св. Причастїє під обома видами мало би спиняти розширений нині культ Найсв. Евхаристії, коли Найсв. Тайна удержує ся у нас завсїди в престолї і уділює ся потрібуючим кождої хвилї, й по за Літурґією. Однак ми понимаємо і тутки інтенцію д-ра Смольки. Він бажав би, щоби наш обряд як найбільше латинщив ся і помагав відтак до польщеня нашого народа, як се по части в холмській области стало ся. Ми знов стоїмо за строгим задержанєм у нас характеру грецького обряда. Раз тому, бо се дорогий скарб, переданий нам від великих Учителів грецької церкви, від славянських Апостолів Кирила і Методія, та від перших просвітителів Руси України, — бо творить в собі певну орґанічну систему, в котрій чужі придатки являють ся часто невластиві, — а в кінци, що він сплів зя від давна з цілим житєм народа і став ся невіддільним його добром. По друге, що задержуючи строго наш обряд, заховуємо тим звязь з цілим сходом і можемо мати надію, що наша св. унія сповнить ще колись свою місію не тіль

ки в закордонних українських землях, але зможе сильно впливати й на зединене цілого складу. Важкою пересторогою під сим зглядом служать нам галицькі Вірмени, котрі облатинщившись, втратили тим самим всякий вплив на своїх орієнтальних краях і стали ся для католицької справи цілком безхосенними. Між віримо, що хоч би результат війни й не був так світлий, то наша унія, користаючи з сподіваних в Росії внутрішних змін, піде таки за кордон і найде там радий прием. У виду тої місії ми перестерігаємо перед обличем Бога міродайні круги — котрих др. Смолька рад би своїми очерненями спонукати до насильного видаваня церковних заряджень, противних духови нашого обряду і народу — перед такими мірами. Се роздратовувало-б і огірчувало-б нарід в найглубших чувствах і не принесло би користи, а противно найбільшу шкоду для справи католицької церкви!

На заключенє висказуємо наше велике сожалінє, що в нинішній передомовій хвили, коли важить ся доля обох народів (польського і українского) і нашої св. унії, можуть находити ся католики, котрі місто піддержати діло св. унії і помочи їй до сповненя знеслої місії, не вагають ся піднимати каінову руку і завдавати їй ще й тепер важкі удари. Ціль сеї роботи для нас ясна. Українське духовенство і народ здобули собі в послідних часах в широкім світі більше розумінє і пошану, — а за сим, здавалось, отвирала ся нашій церковній унії дорога у всі українські области. Та сего злякались деякі люди, що не покинули ще своєї утопії на наших землях, — і они ужили всі сили, щоби спинити похід на Холм, Волинь і другі православно українські области. З тим наміром підняли вони перед лицем світа, перед високими церковними і політичними кругами тяжкі очерненя, щоби визвати в них недовірє до нас, настроїти неприхильно до нашої св. унії і здержати їх від попираня еї. Се й головна задача книжки д-ра Смольки, написаної нарочно в німецькій мові і розкиненої по всім чільнійшім німецькім і католицькім світі. По рації тих кругів: радше най буде схизма і Москва, як щоби була там українська церковна унія!

Яка медвежа прислуга робить ся тим католицькій церкві, не треба доказувати. Коли зважати, що латинський обряд є для східних народів чужий й їм противний і поширенє католицької церкви можливе тем єдино при помочи унії в грецькім обряді, то стане ясно, що повисшою затією здержує ся тілько і убиваєсь поширенє католицтва на сході.

Вельми болїємо над сею протикатолицькою роботою і молимо Бога, щоби просвітив тих людий і післав їм духа правди і справедливости, щоби стямились вже раз і перестали зглядно розоряти Христовий виноград нашої св. унії, а взялись радше будувати і нести в сусідні народи мир і братню любов — на славу Господа, на добро його зединеної церкви, тай на красшу долю і свого рідного і нашого народа.

Війна.

Маршалок Ґінденбурґ про положенє Німеччини.

БЕРЛІН. (Ткб). В розмові з представителем еспанського дневника „Vanguardia", котрий виходить в Барцельоні, сказав маршалок Ґінденбурґ, що фінансова поміч, котру має дати Америка противникам, се для них безперечно річ великого значіня, теперішна однак війна показує, що гроші не є нині найважнійшим чинником. Воєнні достави Америки для коаліції приняли вже так великі розміри, що годі й представити собі, чи можуть вони ще бути більші. Неможливо виставити так скоро, як бажало ся би, пів міліонову армію. Матеріяльна поміч в найблизшій будучности не буде велика. Помимо помочи Франції, Італії, Росії і Японії не змогла анґлійська фльота відвернути небезпеки, що грозить Анґлії від підводних лодок. В найліпшім разї американський експедиційний корпус не буде міг виправитись до Европи перед роком. Німеччина так скріпила свої фронти, що навіть коштом найбільших жертв в людях не зможе ґен. Брусілов віднести успіху. Що події в Росії спомагають наміри Німеччини, сього навіть найбільші оптимісти в таборі коаліції не можуть заперечити. Німеччина розпоряджає також великими резервами війск, котрі може кинути там де треба евентуально відпирати наступи. По двох місяцях війни підводними лодками показуєсь, що надії Німеччини були вповні оправдані.

Міністер війни бар. Кробатін димісіонований.

ВІДЕНЬ. (Ткб). Міністер війни подав ся до димісії. Цїсар димісію приняв.

Монополь збіжем в Росії. — Самоуправа Естонців і Лотишів

КОПЕНГАГЕН (Ткб). З Петрограду доносять, що предложенє, внесене в Думі міністром рільництва в справі заведеня державного монополю на торговлю збіжем, принято.

Міністерство внутрішних справ установило комісію до виробленя реформ для адміністрації надбалтійських провінцій на основі самоуправи Естонців і Лотишів.

Росія буде далі вести війну.

ПЕТРОГРАД. Виконавчий виділ делеґатів-робітників і жовнірів заявив ся проти всяких проб, які могли би потрясти орґанізацію армії і по довгих нарадах приняв таку резолюцію: Провізоричне правительство має заявити цілому світови, що Росія далї буде вести війну для своєї оборони так довго, поки Німеччина і Австро-Угорщина не заявлять, що хочуть зректи ся добичий і є готові до мирових переговорів без жадного відступленя територій або воєнної контрабанди.

Бесіда Керенського до жовнірів.

ПЕТРОГРАД. Міністер справедливости Керенський, представник демократії в провізоричнім правительстві, виголосив бесіду на загальних зборах делеґатів жовнірів. Сказав, що хоче покласти край чуткам, розсіваним деякими кругами, які старають ся викликати незгоду і недовірє між ним і російською демократією дорогою розголошуваня злобних чуток, мов би він не був досить строгий супроти приклонників бувшого царя. Керенський сказав між иньшим: Коли я не казав увязнити вел. кн. Дмитра Павловича, то зробив се тому, що він був душею заговору на Распутіна. — Коли я не увязнив ґен. Іванова, який старав ся рушити з військом на Петроград, щоб здусити там революцію, то зробив я се тому, що ґенерал є старий і недужий і вязниця булаб його убила. — Що до вязнів в Царськім Селі, то я відвідав їх, щоби сказати вам, що вони обіцяли менї, що будуть слухати тільки моїх приказів. — Крім сього командантом в Царськім Селі є мій приятель, якому вповні вірю. — Не уступлю з мого становища, поки не буду певний, що одиноким політичним устроєм Росії є демократична република, бо прецінь рівночасно як представник демократії засідаю в правительстві. Небавом оголосить правительство, що Росія зрікаєть ся всяких намірів розширеня своїх територій, але буде до останку боронити добутої свободи. Петроградська аґенція запримічує, що ся бесїда зробила на присутних дуже велике вражінє. — Зібрані урядили Керенському овацію і одноголосно висказали йому своє довірє.

Війна аж до побіди і тревалого мира.

ПЕТРОГРАД. Конґрес партії народної свободи (кадетів) ухвалив на нарадах над заграничною політикою провізоричного правительства резолюцію, в якій висказує повне довірє до заграничної політики правительства, яке основуєть ся на вірности союзам. Конґрес апелює до цілої Росії, щоб злучила ся довкола правительства і улекшила йому дальше веденє війни аж до побіди і тревалого мира, який запевнить свободу народів і побіду демократії.

Анґлійське правительство невдоволене революцією в Росії

КОПЕНГАҐА (Ткб.). Російський дневник „День" пише, що анґлійське правительство дало до пізнаня новому російському правительству, що не є вдоволене із способу, в який розвиваютъ ся політичні відносини в Росії, передовсім з усуненя царя Миколи. Інструкції Буханана перед революцією звучали в тім дусї, що мав він підпирати ліберальні партії тільки в їх боротьбі з істнуючим правительством. Поваленє династії і утворенє републики не відповідало бажаням Анґлії. Буханан сам висказав своє невдоволенє ізза сього, що російські ліберали при своїх останніх запорядженях не питали ся його о раду.

Автономія Фінляндії.

АМСТЕРДАМ (Ткб.). До „Allgemeen Handelsblad" доносять з Петрограду: Фінляндський сойм зібрав ся знов по довшій перерві. Президентом вибрано соціяліста Маннеса.

Війна з Америкою.

БЕРЛІН (Ткб). З донесеня американських дневників з січня показуєть ся, що Америка вже в січни почала приготовлювати ся до війни.

Болгарія зриває зносини з Америкою.

ЛЬОНДОН. Дневники довідують ся з Вашінґтону, що Болгарія зірвала дипльоматичні зносини з Злученими Державами.

Конфіската австро-угорських кораблів.

НОВИЙ-ЙОРК. Власти сконфіскували всі австрійські і угорські пароплави, що находили ся в американських портах.

Мілюкові воєнні цілі.

Російський міністер заграничних справ приняв представників преси, яким заявив отсе: „Я не думав, що Злучені Держави візьмуть участь у війні лише по стороні держав антанту. Вільзонові воєнні цїли згоджують ся цілком з численними заявами европейських державних мужів. Бріян, Аскіт і Грей все підчеркували конечність, ділати в тім напрямі, щоби оружні непорозуміня заступити мировою розвязкою міждержавних спорів і сотворити нову орґанізацію народів, основану на правнім порядку міжнародного житя. До сих заяв може також цілком приступити освободжена російська демократія. Згідність поглядів Злучених Держав і держав антанту на ідейнім поли запевнила найліпше скору участь Америки в світовій боротьбі проти Німеччини. Треба зазначити, що Німеччина навіть при вичисленю своїх мирових жадань, нікола не забула заявити, що бажає в часї мира йти на чолї людськости. Одиноке, що ділило нас від міждержавної програми Вільзона, полягало на засаді заключеня мира без побіди. Те, що союзники зрекли ся би побіди, означувало би прямо неможність, розвязати великі питаня.

Ніхто із союзників не має заборчих цілий. Инакше кажучи, держави антанту можуть свою побіду тільки тоді вважати повною, колиб бачили, що осягнено головні точки програми Вільзона, се значить, що довершено переміни мапи головно південно східної Европи в спосіб, що відповідає умовам тривкого мира і виключає все, що могло би спричинити нові непорозуміня.

Президент Вільзон згадав про питанє морських проливів. В разї невтралізації, свобідний переїзд воєнних кораблів на Чорне море прикусив би Росію, дбати все про фортифікацію своїх берегів і воєнну фльоту. Росія воліє лишити морські проливи під слабим пановнанєм Туреччини, ніж отворати їх для воєнних кораблів.

Програма союзників обіймає дві цїли: визволенє народів, що остають під німецьким панованєм і цілковитий перестрій Австро Угорщини. Покликанє до житя ческо-словянської держави буде границею для заборчих намірів Німеччини проти славянських країв. Німеччина, Австрія і Угорщина мусять бути обмежені до своїх етноґрафічних границь. Італійці будуть получені з Італією, Румуни з Румунією, українські области будуть злучені з нашою Україною, сербські землі з Сербією. Вірменія мусить піти під опіку Росії.

ІВАН ЯРЕМИЧ. 6)

Із днів слави 58. полку піхоти.

(Далї).

По тому артилерійському приготованю рушили Москалї трьома густими лавами до приступу. Наша розстрільна, хоч значно зрідшала, враз з машиновими крісами і артилерією, що утворила запірний огонь, по короткому часї сильним крісовим огнем розігнала московські ряди, що подали ся у свої стрілецькі рови. Нам богато посибляла також і догідна позиція. Наш полк лежав на горбі, на право від нас пішї улани усе острілювали приступаючого ворога з фляники. Москалї мабуть за всяку ціну рішн-

ли ся переломити сей наш відтинок фронту. По короткому артилерійному приготованю рушили знов до приступу, але сим разом уже в пятьох лавах, що приступали одна за другою в короткому віддаленю. Наша артилерія утворила знов запірний огонь. Хто з Москалів через нього продер ся, падав серед граду куль наших крісів.

Того дня потерпіли Москалі страшне пораженє. Перед нами ціле збоче горба покрило ся сотками московських трупів і ранених. Деякі з них підіймали ся з землї і хотіли йти в котру небудь сторону, так падали знову знеможені на землю. Вечером наші санітарні стежі очистили поле перед нашими ровами, а проче лишили Москалям. Вони мало своїх полягли поховали, много трупів лежало ще довгий час над яром, що ділив нас від Москалів.

Десять слідуючих днів Москалї держали нас під огнем своєї артилерії. Ми мали що дня втрати в людях. За сей час наші піонїри уставили перед нами дротяні засіки, а ми справили знищені траверзи в стрілецькому рові та викопали кілька сполучаючих ровів.

В послїдних днях Москалї хотіли ровом получити ся з яром. Се було небезпечне для нас, бо Москалї могли майже без ніяких перепон громадити у сїм ярі підчас приступу свої резерви, тому що дня над вечір сходили у яр наші більші полеві стежі і перепиняли Москалям в роботї.

В тому часї одного дня до схід сонця счинили московські батерії нагальний огонь на ліво від нас на Німців. Сей огонь ворожих батерій тривав до другої години пополудни, по чім Москалї приступили сильною перевагою і вдерли ся в німецькі рови. Наша перша полева сотня, що у той час лежала в резерві, пішла Німцям на поміч та враз і з ними зробила протинаступ. Вивязала ся рукопашня боротьба на біле оружє, серед котрої наші мусїли таки улягти перед много чисельною перевагою Москалїв, що по сїй побіді сейчас масою кинули ся на наші фляпки. Ми мусїли ратуючи ся як найскорше відступати, що приходило нам дуже тяжко. Люди мусїли перебігати через знищений ліс, потім яром могли видістати ся на безпечне місце. На сей яр направили Москалї свої машинові кріси і сїкли раз у раз у ту сторону, тому при відступі полягло богато жовнїрів. Страшна спека і пекучий жар сонячних промінів збільшав наші муки. Відступаючи все в західному напрямі, набігли ми за селом К. на німецьку резервову розстрільну, котру сейчас згустили. Нїмцї враз з нами розстрільною подали ся вперід через село К. і за селом на горбі почали вкопувати ся. Над вечір невайно затягнуло ся небо густими хмарами і серед громів та лискавок пустила ся туча. Ровів готових ще не було, кождий викопав для себе у землї жолобець, у котрому тепер було повно води, тому люди радше на отвертїй земли серед пітьми куняли. Над ранком дещо випогідвило ся, а зі сходом сонця показались на горизонтї московські розстрільнї, що підсували ся в нашу сторону. Артилерією і густим крісовим огнем розігнали ми Москалїв, що подались в зад і обсадили наші давнїйші резервові рови.

Того дня зібрав ся наш полк у дві полеві сотнї і заняв часть оборонної лінії на лївому німецькому крилї. На сих становищах перебули ми пів місяця без ніяких більших підпринять з нашої або з московської сторони. Деколи Москалї острілювали нас досить сильно своєю артилерією, так і вона мовчала, як тільки наші батерії в реванж підняли концентруючий огонь в який небудь відтинок московської оборонної лінії. В тому часї прийшов до нас 23. доповняючий курінь з чотирьома новими сотнями.

День був горячий. Розжарене повітре миготіло в лискучих сонячних промінях. Ніч була тепла, ясна, місячна. На боєвому фронті мов усе позавмірало. Було супокійно, тільки деколи озвало ся московське „пік-пак“, або глухо десь далеко загудів з подувом теплесенького леготу відгомін експльодуючого стрільна. Се була тишина перед страшною бурею.

Як тільки стало днїти і скрівавлену землю покрила сіра, рідесенька і ніжна мрака, озвали ся московські тяжкі гармати, а за ними заревіло десятки менших і в мить градом желїзні стрільна почали орати наші становища. „Trommelfeuer-Trommelfeuer“ — загуло із кождої траверзи. Жовнїри вхопили свої кріси та кулї і кождий подав ся на своє місце, сїв на приспу в стрілецькому рові та за кождою близькою експльозією стрільна тулив ся чимраз більше до землї. Подекуди стрільна падали у самий рів, тодї майже ніхто цїло не виходив з сеї траверзи стрілецького рова. Подекуди земля присипала лишень поодиноких людий, тодї ратував один другого, викопуючи його полевими рискаликами з під румовища. У деякий час барабанний огонь переходив в один страшний гураґан, що враз із ревом гармат і з гуком експльодуючих стрілен піднімаючи сотки стовпів розпорошеної глини і куряви, шалїв над нашими головами. Здавалось, що з того пекла ніхто живий не вийде.

В саме полудне замовкли нагло московські батерії. Ворожа піхота, як з під землї почала рядами виходити зі своїх ровів. Наша артилерія счинила густий запірний огонь перед нашими дротяними засїками. Хто ще жив, почав ураз з нашими машиновими крісами стріляти. Наглядно було видно, як московські ряди рідшали. Москалї то підбігали, то знов уступали, то повзались по землї мов вужі. Один ряд зникав, на його місце виступав з землї другий, що з великим верeском та криком пускав ся вперід до приступу. Тодї ми збільшали свій крісовий огонь. Деякі Москалї долїтали аж до наших дротів, однак ту падали трупами. Над вечір ті Москалї, що добігли найблизше під наші дроти, почали вкопувати ся, а се тому, щоб в той спосіб зібрати ся і потім разом приступити. Наша артилерія сильно їх острілювала. Мабуть вони мали дуже великі втрати, бо опісля в вечір уступили усї до своїх ровів, забираючи з собою усїх своїх ранених, подекуди і убитих.

Ніч перeминула зовсїм супокійно. Обі сторони по крівавому двобою важко відпочивали. На чисте небо підбрив був ясний, повнолиций місяць та своїми проміннями осріблив землю политу свіжою людською кровю.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

— **Товаришам,** — котрі в борбах за вітчину і українську землю повістали інвалідами, — як також тим, котрі ще і днесь находять ся в стрілецьких ровах — „Українським Січовим Стрільцям“, що серед тяжких часів еще в трете не в своїх хатах — а в чужих сторонах, без родини мусять святкувати зближаюче ся свято Воскресеня — „Веселих Свят“ всїм, желають рахункові підофіцири, Українцї з 15, ц. і к. полку з поля: Филип Галька, Юрій Малиса, Іван Барчишин, Петро Савицький, Грицько Чернець, Йосафат Кузик, Татаринський Іван, Тома Благітка, Евген Паламар і Волод. Пелех.

При тій нагоді складають убогий святочний, Великодний дарунок, на оселї для інвалідів, Українських Січових Стрільців. (Гов. „Маківка“).

Виказ жертв появить ся в дальших числах „Українського Слова“ під заголовком: „Святочний Великодний дарунок“...

— **Реченець зголошеня ополченців.** З Відня доносять: Відомо, що признаних за спосібних ополченців річників 1891 до 1887 покликано на 16. с. м., а річники 1877 до 1872 включно на 2. мая. Тому що в наслїдок стану погоди весняна управа ріллї припізнила ся, військовий заряд супроти ваги справи убезпеченя ріллї постановив, що тільки річники 1891 до 1887 мають ставити ся до служби дня 16. цвітня, а инші річники доперва дня 17. мая.

— **Відзначеня Українців.** Тома Благітка рах. підоф. зістав відзначений зелїзним хрестом заслуги з короною на стяжцї хоробрости, фельдв. Гнатишин Василь срібною медал. хоробр. I кл.; штабовий фельдв. Довгий Никифор, фельдв. Ланківський Петро, цуґсф. Товарницький Андрей срібною медал. хоробр. II. кл.; капр. Сисак Іван, фрайтер Фарина Іван другою бронзовою мед. хоробр.; капр. Грибіник Михайло, Марич Станислав, Ониськів Василь, фрайтер Притуляк Онуфрий, рядові: Базар Петро, Худоба Олександер, Ґуральчук Микола, Грабан Дионізий, Гаврилюк Іван, Гарматій Стефан, Іванів Теодор, Луців Ілько, Мазурок Микола, Максимів Юрко, Новосельський Осип, Позьняк Антін бронзовою медал. хоробрости, всї з IV. сотнї машинового кріса українського 15. п. п.

— **Потоцький-Січинський.** Дня 12. цвітня припадає девята річниця смерти Андрія Потоцького і увязненя Мирослава Січинського.

— **Новий російський народний имн.** Як доносить „Русское слово“ новий російський имн вже написаний і буде небавом розповсюдненмй. Він уложений на взір француської Марсилєзи.

— **Зменшенє рацій картофель.** Команда міста оголосила зарядженє в справі зменшеня денної рацїї картофель на $\frac{1}{4}$ кільоґрама для одної особи. Се зарядженє видала команда міста з огляду на недостачу більших засобів картофель в повітах, що сусїдують з містом Львовом і з огляду на трудности їх довозу. Тепер для рівномірного заосмотреня населеня в картофлї заряд міста Львова введе систему районованя, а команда міста і заряд міста пороблять всякі стараня, щоби технїчну сторону розділу картофель по можности упростити і улекшити. На основі нового зарядженя одна особа дістане на 10 днів 2 і пів клґ., дві особи 2 і пів клґ. на 5 днів, а родина зложена з 6 членів 2 і пів клґ. картофель денно. Треба звернути увагу публики, що зменшенє денної рацїї картофель, се тільки конечне зарядженє аж до нових зборів, а відповідні власти не занедбають жадного середника, щоби населеню привернути дотеперішну денну рацію. Продажа картофель буде відбувати ся у всїх дотеперішних місцях, як також в касарнях Фердинанда при ул. Городецькій, виключно для мешканців дільниці II. і III., а в касарнях при ул. Личаківській для мешканців дільниці IV., з тим, що мешканцям сеї дільниці вільно також в инших міських склепах робити закупна. Рівночасно обовязують приписи, видані командою міста в справі привозу до Львова картофель. Відповідне бюро для видаваня позволень урядує дальше при ул. Чарнецького.

О. Петро Білинський

поч. Сов. Митр. Консисторії і парох Зарваниці, зарваницького дек. помер в половинї грудня 1916 р. в Підгайцях, куди покійний переселив ся по цілковитім знищеню Зарваницї підчас великого російського наступу в лїтї минулого року. Тіло його похоронено в Зарваници. Покійний був даровитим проповідником і видав печатно свої „Проповіди недільні і празничні“, а також „Науки о 10 зап. Божих“. В. й. п:

За душу упавшого в бою 23. III. с. р. Сотника Укр. С. С. бл. п.

Д-ра Омеляна Левицького

бувшого адвоката і орґанїзатора в Турці відбуде ся в Турцї 18. цвітня 1917 о год. $9\frac{1}{2}$ рано і в Боринї 1. мая 1917 о год. $9\frac{1}{2}$ рано

Поминальне Богослуженє

на котре всїх горожан повіту запрошує

Повітова орґанїзація.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 12. цвітня 1917.

Нині: 12. цвітня гр.-кат. Вел. Четвер, римо-кат. Юлїя п.

Завтра: 13. цвітня гр.-кат. Вел. Пятниця, римо-кат. Юстина.

○ **Оселї для інвалїдів У. С. С.** орґанізує Товариство „Маківка“ в Новім Санчи. Удїл 10 корон, вписове 1 корона. Посередничить в вишукуваню посад для інвалїдів У. С. С. і приймає добровільні жертви на закупно оселї.

○ **Комітет для повитаня Митрополита Шептицького,** який завязав ся у Львові, просить всї місцеві комітети, котрі завязано з тої нагоди в місцевостях положених здовж зелїзничої лінії Відень—Львів, о скоре поданє своєї програми і заходів в тій справі, а то в цїли навязаня порозуміня. Де ще нема такого комітету, просимо о безпроволочне його завязанє.

Др. С. Федак
голова львівського Комітету
У Львові, Днїстер, ул. Руська ч. 20.

○ **Музика церковна.** В церкві Усп. Пресв. Діви, ул. Руська. В велику пятницю дня 13. цвітня 1917. Хор. Ставропигійського Інститута відспіває під упр. Т. Вовчика слідуючі. „Псальми Страстні“. I. Молитва Ісуса Христа Музика I. Біликовського II, Благообразний Йосиф. М Бортнянського. III. Вскую прескорбна єсть. Муз. Борт. IV. Ужас-бі! Муз. Рутовського перекл. на хор міш. I. Біликовський.

○ Тов. Марійське Пань у Львові урядило в цвітну неділю збірку в львівських церквах на виселенців і зібрано при тій нагоді в церкві св. Юра 65 К 14 с., у оо. Василиян 91 К 03 с., в церкві Преображенській (половина збірки) 55 К, в церкві св. Петра і Павла 42 К 92 с., в церкві Семінарицькій 6 К, — разом 260 К 09 с. Заряд Товариства складає щиру подяку Впр. ОО. Парохам церкви св. Юра, св. Петра і Павла і Преображенської, Впр. Ігуменови ОО. Василиян, Впр. Ректорови Дух. Семінарії, за ласкавий дозвіл уряджения складки, як і Тим Впр. Отцям, що зволилили самі потрудитись і помочи нам в збірці. — Заряд.

○ Святочний репертуар Укр. театру.

В неділю, дня 15. цвітня 1917 „Маруся Богуславка“, історична народна драма в 5 діях Старицького.

В понеділок дня 16. с. м. дві виставі. О год. 3 пополудни „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“, нар. драма зі співами і танцями в 5 діях Старицького.

Вечером о год. $7^1/_2$ „Наталка Полтавка“, нар. оперетка в 3 діях І. Котляревського.

Ві второк дня 17. с. м. „Запорожець за Дунаєм“, нар. оперетка в 3 діях Артемовського.

Початок всіх вистав точно о означеній годині.

Виказ жертв,

котрі вплинули на цілі Укр. Жін. Ком. помочи для ранених жовнірів у Відни від падолиста 1916 до кінця марта 1917 року в коронах і сот.:

Ур. пар. Модрич 10 кор., Ур. пар Хищів 28, Ур. пар. Воля Якубова 30·30, Ур. пар. Дністрик Дубе 10, Ур. пар. в Хревті 30, Ур. пар. Черхава 10, Ур. пар. Трійця 40, Ур. пар. Германів 48·30, Ур. пар. Михайлевичі 30·50, Вч. оо.: Василь Кондрацький Судова Вишня 10, Григорий Рибчак Домажир 32, Сендзік Горуцко 60, Чернецький Керниця 15, Юліян Шанковський Чаниж 25, Теодор Мурович Лолинь 7·60, Теодор Величковський Долина 34, Віктор Лвничак Стара Сіль 25, Стефан Козбур Цариньске 35, Єронім Моравський Орове 61·10, Михайло Лада Якубів 8, Ів. Лесяк Щуткова 5, Рудяк Дм. жов. 5, Непізода Александер жов. 2·50, Іжук Іван жов. 4·90, Пристай Андрій жов. 5, укр. ґімназія у Відни збірка 12·36, Вс. о. Павло Стукач Сільник 10, Вп. доp. Микола Стеф нович 70, Вс. о. Микола Левицький зб. пар. Плавія 50, ур. пар. в Ґлеміню 40, Вс. о. Щуровський Нижнів 10, Долішний Гринько жов. 2·80, о. Андрій Прухницький Ляшки звязані 30, о. Миколаєвич зб. пар. Жуків, Гораєць Фрмйфельд 64·58, ур. пар. Сеневчіл коло Долини 50, о. Василь Бубенко Станькова 2, о. Никифор Кейван Суходіл 24, о. А. Савчин Лівча 20, Пристай жов. 5, Петро Гаврищак жов. 2, о. Миколаєвич Жуків 68, о. Дмитро Бахівський Тустановичі 20, о. Юрик Сіїка 60, укр. читальня на бараках Вольфсберг (Країна) 40, Кузенко Андр. жов. 4, укр. зап. Комітет у Відни 300, о. Антін Федоряк Тісна 6, доб. Євген Шухевич Підберезець 25, Боєва Управа у Відни 1000, Беднарівюк жов. 1·20, о. Лука Салюк катехит Белз 156·22, о. Вільгельм Белкот зб. пар. Золочів 50, о. Т. Бобикевич Львів 12, о. Иоан Косійва Тисьмениця 4, уряд пар. Перемишляни 50, Дмитро Буканюк жов. 1·30. укр. ґімназія у Відни лютий 17, Бук. зап. Комітет у Відни 1000, о. Калимон Ришкова Воля 60, о. Григорій Ковч Тинів 13, о. Дмитро Хабурський Томашівці 20. о. Володимир Дорош Бривці церковні 4, Фирлей Денис жов. 5, укр. ґімназія март 15·41, Вп. оберляйтнант Петрикевич 5. — Загальна сума жертв 3902·07.

За ті щедрі дари, котрі допомогли нам поратувати неодного і з наших дуже бідних і болівчих жовнірів, Високодостойним Жертводавцям, Хвальним Комітетам якнайсердечнійше „Спаси Біг“ пересилаємо і просимо о повідомлене, єслиби через ошибку кого з Вц. доб. поминено на адресу голови укр. Жін. Комітету. — За Комітет: Марія Каранович голова, Ольга Стефанович секретарка, Марія Левицька скарбничка, Відень IV. Seisg. 14/8.

Послідні вісти.

з головної австрійської кватири.

З дня 11. цвітня.

Східний фронт:

Фронт маршалка пільного Макензена:

Австро-угорський летун в воздушній борбі над Галачом — струтив російський самолет.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа.

В области Бекас відперто неприятельські наступи. По нашій стороні оживлена діяльність стеж.

Фронт баварського князя Леопольда:

Місцями скріплена діяльність російської артилерії. Крім того нема нічо до оповіщеня.

На Італійськім фронті:

Діяльність ворожої артилерії на фронті в Побережу вчера була більше оживлена а в кількох місцях тривала також в ночи.

В области долішної Адиґи і Озера Гарда Італійці острілювали завзято наші місцевости.

На південно-східнім фронті:

Наші відділи Альбанців з повним успіхом заатакували італійську сторожу на північ від Тепелені.

Заступник шефа Генерального штаб
фельдмаршалек-поручник ф. Гефер

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: [illegible] Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 1[illegible]